ДОДАТОК до „БУКОВИНИ“.

РУСКА РАДА

НАРОДНА ҐАЗЕТА

Виходить що тижня в пятницю | Адрес Редакциї: „РУСКА РАДА“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. | Коштує річно 4 коронї.

Ч. 1. Чернівцї, дня 3. (16.) сїчня 1903. Рік VI.

Щасть Боже з новим роком.

Ізидора Воробкевича.

Минув у вічність рік старий,
з ним наші сни і мрії;
новий настав — воскресли з ним
знов серця і надії.
Чи цьвіт буйний плід принесе,
Сьвятий оден лиш знає;
будучности заслону Він
оден лиш розслоняє.

Знов може нас недоля жде
і вздохи, слези, муки;
знов може нас давити ме
тягір недуг, розпуки;
знов може слїз горячих ток
течи не перестане,
а бідне серце як той цьвіт
в морозї марно зьвяне.

А може милостивий Бог
нам милість не відкаже,
від нас все лихо віддалить
і смути, горе враже, —
і хлїб нам вродить а слезу
з очий отре рукою,
і низпошле нам благодать
небесну щедро свою.

За се жадає Він від нас
що-б завше ми сповняли
закон єго і заповідь
Христа не забували;
що-б Бога ми і ближного
як нас самих любили
і спомогали вдів-сиріт,
за ворога молились.

Моли ся Богу народе,
обману стережи ся
і віри твоїх праотцїв
як вірний син держи ся;
і просьвіщай твій темний ум
і відганяй темряву
і розвивай ся як той кедр
Ливаньский в Божу славу.

Сьвящениче! незабувай
тяжку задачу твою,
всїх научай і просьвіщай! —
То око, що слезою
покрилось, радо отирай,
здоймай вінець терновий;
гоїти біль пекучих ран
ти завше будь готовий.

Самарянином люду стань,
цїли єго всї рани,
науков, словом не лихим,
без закиду, догани,
народ до сьвітла все провадь;
тогди всї твої труди
дозріють, Божа благодать
вцарить ся в твоїй груди.

З новим я роком вам усїм
христянам се желаю:
що-б Господь Бог вам низпослав
з небес як листу в маю:
здоровля, щастя, многих лїт
веселих і безжурних
і сьвітлих днїв, без чорних хмар,
сонїшних, непохмурних.

З новим сим роком як той дим
роздори що-б пропали;
блудячому що-б провідні
зірниці засїяли;
щоби горіла у серцях
любов одна Христова —
що й смерть терпіти за закон
Єго всегда готова.

Нужда нашого народу.

За нашу нужду знають вже й пани у Відни і правительство радить над способами, як помогчи нашим господарям і дійшло до сего, що постановило, що нашу землю треба звільнити від гіпотечних довгів а нам достарчити вигідного та користного кредиту. Ми дякуємо правительству, що оно має волю нам помогчи, та заразом просимо, щоби до своєї ради запросило і наших руских послів, полїтиків, дневникарів тай таки і розумнїйших наших господарів, бо сї лїпше знають способи, як нам помогчи, як учені пани при зелених столиках.

Правительство кладе головну вагу на то, аби дати нам дешеву пожичку і тим гадає нас уратувати; ми-ж кличемо: дайте нам землї, бо єї немаємо. Малоземельність і беземельність то найтяжша хороба нашого селяньства. В нас на одного господаря припадає півтора фалчі поля а на 100 людий 80 немає жадної землї і мусять йти на панські лани робити за четвертий шульок або за тринацятий сніп. Земля повинна належати нам, бо ми маємо можність єї нашими руками обробити. І ми можемо єї обробляти добре в спілцї, можемо набувати машини, закуповувати в спілцї худобу, штучні гної, насїнє, а також спільно збувати плоди і їх переробляти. Тому просимо, щоби правительство заняло ся насамперед справою примусового викупу великих панських господарств і парцелювало їх між селян. В нас голод, пани також банкрутують, чи не буде мудро в них взяти, а нам дати, як то стало ся зі знесенем панщини і викупом сервітутів.

Дешева пожичка, дїло дуже добре, але вже не так важне, як земля. Але коли держава дає мілїони товариствам плавби по морю і цукровим баронам, то повинно подумати і про нас, найважнїйшім станї в цїсарстві. При тім просимо розпорядити так, щоби не перепроваджувати екзекуцию господарства так люто, а лишити й нашому господареви то, що єму конечне до єго житя.

Побіч справи рільничого кредиту не повинно ся поминути справи сільскої лихви. Єї провадять не лиш нехристи в готових грошах, але й ті, що платять за роботу, що дають збіже на прожиток і засів, що дають поле на полїток і т. д. Вкінци звертаємо увагу і на нужду халупників, зарібників, наймитів і форналів. Коли фабричні робітники мають означені години працї, коли їх права заступають їх інспектори і мирові суди, коли они забезпечені на случай калїцтва і слабости, то наші рільничі робітники справдїшні невільники і нуждарі. І їх долю треба би полїпшити.

Дайте нам землї, дайте дешевої пожички.

Письмо з Руспебоула.

(Кимполюнґского повіту).

За старанем чесних ґаздів: Олекси Лоби, Івана Боднарескула, Григорія Годинюка, Василя Фиркала, Дмитра Савчука Якового, Івана Юрнюка і других, заснувала ся каса пожичкова і щаднича в громадї Руспебоулї, котрої перші загальні збори відбули ся дня 28. грудня 1902 о 1-ій годинї по полудню в домі господаря Танасія Фиркала.

В названій годинї зібрали ся ґазди, члени і нечлени згаданої каси, з Руспебоула, і коли прибув місцевий учитель п. Юрій Якубович, привитав начальник каси п. Олекса Лоба єго хлїбом і солев а в той час дали ся чути вистріли. Комната була гарно прибрана а в нїй було набито людий, бо явили ся не лише місцеві ґазди і інтелїґенция, але і замісцеві, а то: учитель з Чумурної п. Василь Томоруґ з єго братом п. Єммануілом,

господар з Рус-Молдавиці п. Луцик, управитель стациї колїйного руху з Ватри-Молдавиці п. Євгеній Павнель і помічник лїсничий п. Володимир Савчук з Ватри-Молдавиці, управитель постерунку жандармериї з Вами п. Василь Ґросул з женою а також місцева інтелїґенция, як учит. п. Юрій Якубович з женою, п. Микола Кирилович, господар п. Осип Кременецкий і лїсничий п. С. Вебер з женою.

Начальник отворив збори, подав порядок дневний і удїлив слово п. учителеви Юріеви Якубовичеви. П. учитель прочитав найперше лист п. дра Стоцкого, котрий в своїм листї бажав для каси всего добра і щастя а всї присутні були тим так одушевлені, що представляли собі, мов-би п. др. Стоцкий межи ними лично був. Потім обговорив п. учитель добро і користь каси. До сеї промови долучив ся п. учитель Томоруґ з Чумурної і господар О. Кременецкий. Перший говорив також про користь каси в загалї а особливо про щадничі, а господар Кременецкий сказав також дещо про пожички. Потім приступлено до звичайного дневного порядку. Касиером вибрано одноголосно п. учителя Юрія Якубовича а до ради надзорчої вибрано слїдуючих господарів: головою Григорія Годинюка, Андрея Медведчука заступником, Петра Химяка, Михайла Ясїновского, Івана Юрнюка Олексового, Танасія Фиркала, Івана Верегу, Івана Чуверку Дмитрового і Юрія Ґїчука членами.

При кінци забрав знов п. учитель Юрій Якубович слово, подякував присутним гостям за їх прибуте а дальше і членам, що прибули на збори і спімнув, що коли буде єдність і возьмуть ся до сильнїйшої працї на поли просьвіти, то загостить до них добро і щасте і закінчив збори в честь Є. В. найяснїйшого нашого цїсаря Франца Йосифа І., словами: най жие!

Всї присутні з одушевленем крикнули три рази з цїлої груди ті милї і сьвяті слова, а в той час дали ся знов звуки вистрілів чути і так закінчено збори.

Честь і слава ґаздам з Боула і помагай їм Боже до доброго дїла.

Всячина.

На св. Стефана сьвяткував посол др. Стоцкий свого патрона. З тої причини поздоровляли дра Стоцкого всї єго щирі приятелї з близька і з далека, поздоровляв єго і рускии нарід, бо ріжні читалнї поприсилали єму повіншованя. Як дороге імя нашого посла др. Стоцкого рускому народови, це найлїпше показує письмо Ленківскої читалнї, котре передало п. Стоцкому трох депутатів читалнї. Ось що там пише Ленківска читалня:

„Веселе і радістне сьвято празднує сегодне руский нарід на Буковинї, бо сегодне сьвяткує наш дуже улюблений п. посол др. Стефан Смаль-Стоцкий свого патрона. Великий і важний для Русинів на Буковинї сегоднїшний день, особливо для всїх читалників. Хоть Господь Бог всїм людем одно призначінє дав і сам Господь наш Ісус Христос нераз научав: Люби ближного свого, як самого себе, — то найбільше людий не сповняють цю волю Божу, але перевертають єї і жиють для себе. Длятого уже оден поганьский учений сьвічков шукав приятеля і не міг знайти. Тай руский нарід на Буковинї довший час шукав такого приятеля і не міг знайти, аж поки не прийшов всечестний і від руского народа так дуже улюблений п. др. Стефан Смаль-Стоцкий, котрий сегодне празднує свого патрона. Найшовши отже найпершого, а може й послїдного приятеля, найшовши такого щирого й отвертого приятеля й порадника так у щастю як і у нуждї, то не тїшити ся нам? Ми радуєм ся і веселимо ся, бо руский нарід має щирого приятеля, котрий не жалує анї гроший анї здоровля, коли треба рускому народови щось помочи. Читалники з Ленківців, пізнавши вас пане после, яко щирого народолюбця і яко надїю руского народу, просять Вас, щоби Ви від них це письмо приймили. Они Вам писемно складають свої желаня: Дай Вам Боже щастя! Одною душею просять они Господа Бога, щоби Вам много лїт дарував, абисьте могли єще дуже багато разів сегоднїшну днину праздновати з Ва-

шою дорогою панею і з Вашими любими дітьми! Нашому дуже дорогому і улюбленому панови послови Стефанови Смаль-Стоцкому желають в день патрона Ленківскі читалники одним голосом: много літ! много літ! много літ! Николай Веренка, предсідатель читалнї і начальник громадский, Ґеорґій Веренка, начальник каси“.

А знов читалня Вовчиньска прислала таке письмо:

„Батьку милий! Якраз нинї Ваші роковини! Всевишного благаєм, щоб позволив і подарував Вам ще много і премного літ прожити і коло руского темного бідного народу потрудитись. Лиш тілько една Ваша сила всю буковиньску Русь із вічного сну збудила! Всевишного благаєм, щоб від нинї еще позволив Вам як раз сто років прожити і на рускій ниві працювати. Даруй Господи много літ, даруй Всевишний! Семен Копачук, Митро Сиґидин, Дорофтей Горичка“.

І иньші читалнї, як Оршівска, Добрннівска, Бергомітска і др. не забули сеї днини на дра Стоцкого, а поприсилали то листами то телеґрафом свої бажаня. Так то день св. Стефана став у нас великим народним сьвятом, бо нема майже нї одного закутка на Буковинї, відки не дістав би др. Стоцкий повіншованя з подякою за его труди і працю для руского народу. Честь Вам рускі люди, що умієте шанувати своїх приятелів.

О. архипрезвітер-ставрофор і протоєрей Григорій Кантемір, парох з Ростік, сьвяткував в недїлю по рiздвяних сьвятах пятьдесятьлїтний ювілей свого сьвященьства дуже величаво. В церкві в Ростоках зібрала ся сила народу і сьвящеників. Сам о. Кантемір відправляв соборну службу Божу, а проповідував о. Тофан з Плоскої. По службі Божій промовив о. Кантемір до народу так ревними і щирими словами, що всїм сльози стали в очах. Відтак приймав о. протоєрей у своїм домі силу гостий, що з'їхали ся з цїлого краю, аби ему в сей сьвітлий день висказати свої бажаня і віддати належний поклін. Приїхали і наші посли др. Стоцкий, Єротей Пігуляк і Тодор Левіцкий (пос. Василько не міг прибути, бо єго синок тяжко слабий, а др. Зубрицкий — на жаль всїх, від довшого часу лежить тяжко слабий) і яко заступники руского народу поздоровили сердечно і уклінно о. ювілята Кантеміра від руского народу. Вечером відбув ся величавий похід з смолоскипами. І „Руска Рада“ сердечно поздоровляє о. архипрезвітера Кантеміра з єго ювілеєм. Пятьдесать літ працює о. протоєрей Кантемір в наших гуцульских горах яко сьвященик. Цїлі поколїня народу виховав він і зеднав собі загальну любов, так що всї єго шанують як свого патриярха. Бо-ж і дожив він 78 літ, але помимо старости він все ще тїшить ся кріпким здоровлєм, а серце єго палає як у якого молодця горячою любовю до народу. Хто був сего лїта в Сторонци-Путилові на вічу, яке скликував п. посол Василько, хто чув там, як о. Кантемір промовляв до народу, той єго слів до смерти незабуде, той з диву не виходить, відки в тім старечім серци є ще тілько любови і тілько молодечого запалу. Кріпи-ж єго Господи силою своєю, щоби ще много літ прожив і щоби ще довго і молодших загрівав до працї для нарору!

Подяка. За незвичайно численні і щедрі заяви щирости, прихильности, жичливости і ушанованя, які я отримав в день св. Стефана від руської інтеліґенциї від руского народу взагалї, прошу приняти на сїм місци мою найсердечнїйшу подяку а заразом і приречене, що доложу всїх моїх сил, аби стати ся гідним тої ласки, якою надїляє мене руский нарід. Даруй Боже всїм моїм приятелям і прихильникам і всему рускому народови в цїм новім році всего добра, щастя і лучшої долї! Даруй Боже як найкращого поступу нашій народній справі!

З низеньким поклоном

Др. Стефан Смаль-Стоцкий.

Виділ читалнї тов. „Руска Бесїда“ в Рівнї, пов. Вижн., запрашає всїх членів на загальні збори, котрі відбудуть ся дня 25. січня 1903, то є першої недїлї по Иорданї, о 2. год. по пол. в домі Танасія Гулея. На дневнім порядку: 1. Справоздане видїлу за минувший рік. 2. Ви-

бір виділу. 3. Вільні внесеня. 4. Гостинна забава а о 5. год. вечорок з танцями. Вступ: добровільні датки. Чистий дохід на будову дому читалні. За виділ тов.:

Юрій Матейчук, голова. *Фока Яремчук*, касиер.

Старшина читалні „Руской Бесїди" в Балківцях запрашає всїх своїх членів і приятелїв народної просьвіти на загальнї збори, які відбудуть ся в недїлю, дня 25. сїчня 1903 о 2. годинї по полудню в домі господаря Василя Коропки. За старшину:

Василь Коропка, голова. *Іля Лакуста*, секретар.

Загальні збори товариства „Читалня Руської Бесїди" в Слоб. Комарівцях відбуде ся 18. сїчня 1903 о 2. год. по полудню в домі Ґеорґія Проданика Ник. з таким дневним порядком: 1. Справоздане касове. 2. Вільні внесеня. 3. Вибір виділу.

Іван Проданик, голова.

З Топорівців пишуть нам, що хоть давно вже не було опису житя тамошної читалнї, то читалники добре тримають ся і відновили читалню в день св. отца Николая м. р. Борять ся відважно против піяньства і розпусти, що в Топорівцях дуже розпаношили ся. Сих сьвят різдвяних пішли читалники в коляду до своїх таки товаришів і заколядували на православну бурсу в Народнім Домі отсї грошї: Петро Ґелич дав 1 кор.; по 25 с. дали: Семен Макаренко, Дмитро Ілащук, Іля Ревеґа, Ґеорґій Козуб, Івон Стахарук, Івон Гарасим і Александер Двірничук; по 20 с. Василь Макаренко, Василь Робуляк, Мих. Губчак, Танасій Дубець, Марко Бриндуш, Григорій Козуб, Іля Кравчук, Івон Гарасим, Івон Пурич, Михайло Дубець, Івон Іла-щук Юрія, Івон Пригар, Юрій Козуб Ник., Івон Двірничук Тод., Кость Тофан, Іля Роґожа, Юрій Ткачук, Петро Ілащук, Івон Корбут, Спірідон Костюк, Ів. Макаренко, Василь Руснак, Тодер Старчук, Юрій Порожнюк, Андрей Василинчук, Павло Козуб, Назарій Старчук, Дмитро Василашко, Танасій Макаренко, Андр. Ґоринюк, Григорій Гарасим, Дмитро Пурич, Стефан Стінковий, Івон Цибуляк, Пентелей Руснак, Василь Ґаврилець, Івон Чабрій і Івон Кавуля. Топорівцї 1. сїчня 1903.

Дмитро Ілащук, секретар. *Петро Ґелич*, голова чит.

Запрошене із Кіцманя на загальний збір Каси пожичкової і щадничої для громади Кіцмань, стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою, котрий відбуде ся в недїлю, дня 25. сїчня 1903, о годинї 11-ій пер. полуднем в комнатах „Руської Бесїди" в Кіцмани. Порядок нарад:

1. Має установити ся стан паїв, вкладок і позик; має ся установити, яку найбільшу і яку найменьшу суму позволяє ся одному чоловікови зложити до щадницї каси; має ся установити речинцї виповідженя для вкладок щадничих і речинцї платности відсотків від вкладок щадничих; має ся установити, яку найбільшу пожичку можна одному членови дати; має ся установити стопу процентову для вкладок щадничих і для пожичок (§§ 52, в—е, 59, 63, 65). 2. Має ся ухвалити, що робити з лишними в касї грішми і як роздобути потрібних для каси гроший. 3. Ухвала в справі запомоги краєвої. 4. Вибір касиєра і назначене платнї для него (§§ 29, 51, 52 ж). 5. Ухвала, кілько має бути членів в радї надзорчій і вибір ради надзорчої (§§ 35, 40, 51). Кіцмань, дня 14. сїчня 1903. Евгеній Жуковский, началник.

Із Терешан. Минувшої недїлї відбули ся в нас при участи 46 що найчеснїйших і тверезих ґаздів перші наради над заснованем каси райфайзеньскої. Провідником зборів вибрано о. Івана Ісопескула, місцевого сотрудника. Порадником нашим в сїм важнім дїлї був п. др. Стоцкий і учит. Ілюк з Кичери. П. Ілюк прибув таки до нас і научав прикладами з практичного житя, як ратувати ся і обяснив хиби хлїборобскі так зрозуміло, що наука припала людем до серця, лиш декотрі усьміхали ся та кивали головами. Зрозумівши хосен доброго дїла, згодили ся люди запровадити в Терешанах Касу пожичкову і щадничу, і зараз почали підписувати заявлене і вплачувати вписове та паї. Із 46 присутних підписало ся 42 а 4 відступили, бо, мовляв, не в смак їм

чесне та тверезе житє, якого від членів каси вимагає статут. Відтак вибрано старшину каси, до котрої увійшли отсї ґазди: Тодер Загарюк, начальник, Іван Букатар, заступник, Петро Палїєвич, Николай Гнида, Іван Бучковский. Касиером вибрано одноголосно надучителя п. Годованьского. Також вибрано надзорчу раду, до котрої увійшли: о. Іван Ісопескул предсїдатель, Василь Гуцуляк заступник, Василь Романюк, Стефан Загарюк, Ґриґорій Бабюк, Василь Кудла. При сїй нагодї ухвалено, щоби старшина вже на другий день удала ся до Серету підписати в судї статути. О. Ісопескул, подякувавши зборам за живу участь в нарадах, піднїс трикратне многая лїта в честь батька цїсаря. Пан Ілюк піднїс найбільші заслуги дра Стоцкого около сего спасительного з'орґанїзованя мужицкого і закінчив трикратним многая лїта в честь дра Стоцкого.

Смерть між нами. З Руского Банилова надійшла до нас відомість, що там помер сего понедїлка Василь Харинович, син тамошного панотця, в 40 р. житя. Покійник належав до нашої сьвідомої рускої молодїжи і причинив ся немало участию в хоральних виступах до розбудженя руского духа на Буковинї. Був лїсничим, відтак учителем в Кіцмани а наконець в Банилові. — В Виженцї помер минувшого тижня член-оснуватель Черновецкого „Народного Дому“, господар Яків Клим-Кулїрка. Був се примірний громадянин і сьвідомий руский чоловік, якому лежало на серци добро руского народу. Має великі заслуги около добра читалнї в Виженцї. Був давнїйше депутатом на сойм краєвий. — Вічна їм память.

Волоска ґазета „Дештептаря“ з новим роком на нас Русинів дуже уїдає, каже що нас перед 132 роками на Буковинї цїлком не було, а тепер нас всюда повно і ми забираємо собі сей споконвіку волоский край. Каже, що ми „бойки“ прийшли сюди як слуги з Галичини до волоских господарів і переробили їх доми на руский лад. Але ми заткаємо рот волоским панкам-крутарам отсею правдою: Відки кожде друге слово, яке волохи говорять, то слово руске? Не доказує се, що ми пани на Буковинї, що ми тут нарід корінний і що Волохи від нас не одно научили ся? От таки на одній сторонї сего числа „Дештептарі“, де так против нас лютують, аж трицять і пfive рускиx слів. От на приклад: Тата гойса, мама чала, пентру господаріє страшнік окара. Не трудім ку мулта труда пентру бінеле обштеск. Голерка есте невоє господарулуй. — А в повісти „Кум калічеште фудулїя пе господарул“, пише „Дештептаря“: Нумай че-л зореште, мердже прост капрал ку сапа ші невастa ін царіна, ші баґа насу ін трайста. А се виходить на наше: Не пхайте, панки волоскі, свого носа, до нашого проса!

Рогатки державні вже знесені і як думаєте, панове громадо, є то полекша для людий, чи нї? Ми чуємо, як кажуть всї — Богу дякувати! Але ще не всї рогатки скасовані, є ще они на повітових дорогах і то ще не малий для нас тягар. Дасть ся скасувати і їх, та за се мусять взяти ся всї громади. Коли лиш скличуть сойм, то подавайте зі всїх сїл просьби о скасоване повітових рогаток і посли наші перепруть і се народне жадане.

На сіль є тепер в цїлім краю одна цїна 11 кр. або 22 сотики. Лише в Путилівскім і Селетиньскім окрузї цїна за гуску соли установлена на 23 сотики, а знов в околици Качики продає ся гуска соли по 21. сотики. Нїхто не сьміє продавати соли по дорожшій цїнї. Якби таки таке трафило ся, то подавайте се до відомости Видїлу краєвого, а Видїл краєвий такому крамареви відбере продаж соли в цїлім краю в свої руки, аби люди завсїгди і всюди мали дешеву сіль.

Коби так у нас! В Анґлії вийшов з новим роком закон против піяньства, а там є припис, що як кого подибають пяного на дорозї, то він буде караний арештом аж до 14 днїв. А якби няньку, що має дїти при собі, подибано пяну, то її покарають арештом аж до одного місяця. Коби такий закон був у нас, то певно пяків меньше волочило-б ся по сьвітї.

Аптикарска такса. Розпорядком мінїстерства внутрішних справ видано дня 4. с. м. нову таксу лїкарств, що стане обовязковою від 1. січня 1903 і в головних начерках не богато ріжнить ся від тепе-

рішної такси. Подає она для 19 артикулів висші а для 39 низші ціни. Накладає також на аптики обовязок удержувати на складі антидифтеричну сировицю.

Компост в малім господарстві. В малих господарствах, де би гною було мало та й всіляких відпадків не богато, треба брати на компост ще й гній з під коров та коний. Місце на компост вибирає ся на обійстю, або в городі, або таки на поли, але в затишнім і тінистім місци, щоби вітри і сонце не сушили компосту. Найліпше вибрати до того якийсь неужиток, десь між деревами, але при тім треба уважати і на то, щоби був догідний заїзд і виїзд. Дальше треба уважати на то, щоби ґрунт під компост був перепускаючий; де би такого місця не було, там треба землю добре убити раз коло разу. При тім треба уважати й на то, щоби місце убите лежало троха низше як ґрунт довкола, а ніколи висше. Місце таке робить ся на 6, 8 до 10 метрів довге, 2 до 3 метри широке, а купа компостова всипає ся опісля на нім до 2 метрів високо. Така висота єсть як раз добра, щоби воздух міг доходити аж до середини і вся маса добре перегнивала. Щоби мати компост з року на рік, треба що року закладати нову купу. Коли вже місце під компост готове, всипає сп на нім насамперед верству звичайної землї; на ту приходять відтак всїлякі відпадки, котрі перед тим треба пильно збирати. Ті відпадки не кидає ся як небудь на купу, лиш розгортає ся їх рівномірно на цїлій купі, а грубий материял треба ще посїчи. Припустїм, що хтось з весною зачинає робити компост і злагодив вже місце та насипав верству землї. На то сипле н. пр листе, яке згромадив в саді, дрібонькі тріски з дривітнї і трачине, сьмітє з обійстя, попіл і саджу, що призбирав через зиму, кости, котрі треба о скілько можна потовчи дрібно, курячки з курника, мерву і т. п. і то все треба верства за верствою добре порозгортати на купі. На сам верх дає трину, повимітану із стодоли та з оборогів і на конець все то присипає зверха землею, котру так само розгортає рівномірно граблями а відтак толочить добре цїлу купу або убиває грубою дошкою, до котрої справив собі держак. При такім толоченю і убиваню треба на то уважати, щоби по серединї купи зробити подовгасту, очивидно не глубоку ямку, в котрій збирала би ся дощівка або вода і гноївка, котрою треба від часу до часу поливати купу. Коли під верхом була трина, в котрій буває богато насїня всїляких бурянів, то купу вкриває ся лиш тонкою верствою землї і чекає ся, аж буряни зійдуть, а тодї їх присипає ся землею і потолочує ся та поливає ся гноївкою, милинєм або таки водою. На то дає опісля всїлякі зелені буряни, котрі треба посипати потовченим негашеним вапном і знов верству землї, або землю з ровів, до котрої можна ще домішати порох з улицї, пісок або тинк з розвалених будинків.

Переписка Редакциї.

До Прокопа Мирли, господара в Корчештах, почта Купка. Ви через нас замовляете в руській папірни Календарї, Молитвенники і иньші книжочки і кажете, що надішлете за місяць гроші. Між тим папірня не може на такі замовленя висилати книжочок, бо єї коштує почта і книжочки і она видала би так свої власні гроші а на заплату чекай. Ліпше списати собі цїну всїх книжочок разом і ту суму надіслати з гори, так не буде нікому кривда. Добре також передати комусь, що їде до Чернівців, гроші на книжочки, тогди відпаде видаток на почту. Сего най придержують ся й другі люди.

Торговиця.

В Чернівцях платило ся дня 16-го січня

за 100 клґр.

за пшеницю . .	8·—	к.	до	8·10	к.
„ жито . . .	6·55	„	„	6·65	„
„ ячмінь . .	5·70	„	„	6·45	„
„ овес . . .	5·55	„	„	5·60	„
„ кукурудзу .	6·20	„	„	6·30	„
„ травка . .	—62	„	„	—72	„
„ довгий біб .	9·50	„	„	10·—	„
„ круглий біб .	7·60	„	„	8·—	„
„ горох . . .	7·—	„	„	8·—	„

Із ради культури краєвої воєводства Буковини.

До ч. 827 з. р. 1902.

Оповістка.

В розумнім господарстві має велику вагу штучний гній і поживна паша. Але набути їх в малій скількости для поодинокого господаря з осібна і дорого і невигідно, а дуже мудро купувати їх спільно в більшій скількости. Тому постановила рада культури краєвої взяти в свої руки посередництво при спільнім закупні штучного гною і поживної паші для худоби.

Аби се перевести, рада культури краєвої злучила ся з звязком господарских стоваришень австрийских. Таким способом она в стані спроваджувати для господарів найліпший штучний гній і поживну пашу для худоби по найдешевшим цінам.

Але чим більший буде попит наших господарів, тим низша буде ціна. Тому просимо всїх господарів в нашім краю Буковині, щоби як найскорше подали нам відомість:

а) кілько потребують штучного гною, а то чілийскої салїтри, суперфосфату або кістяної муки на сю весну (1903), а томасівки на осінь року 1903.

б) кілько потребують поживної паші, а то ріпакових, сїмяних, пальмових кокосових, земляно-оріхових макухів а також і отрубів; тай просимо написати нам, чи хочете аби рада культури краєвої для вас се спровадила.

Запрошуємо заразом наших буковиньских господарів, щоби спільно через раду культури краєвої купували собі всяке насїнє, збіже, конюшину (травку), траву, кукурудзу, бараболї і т. д., бо ми можемо дістати се дуже дешево у ретельних продавцїв.

Також просимо буковиньских господарів написати нам, чи немаєте на продаж доброго насїня збіжевого, травки і иньшого насїня, а також і кукурудзів і бараболь, щоби ми винайшли для вас добрих купцїв. Подати треба, кілько чого хто має на продаж, тай прислати нам прібку.

Рада культури краєвої готова на всї запитаня в тих справах відповідати і порадити і просить буковиньских господарів, щоби як найбільше до неї удавали ся в справі спільного закупна хліборобских потреб.

Замовленя на штучний гній і насїня треба присилати нам до кінця місяця січня.

Чернівцї, 5-го січня 1903.

В. Адамец. **Антін Лукасевич**

Видає Товариство „РУСКА РАДА". За редакцию відповідає ВОЛОДИСЛАВ СЕКЕРСКИЙ.
З друкарнї „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом В. Секерского.